

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 50 din. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23, Tel. 25-52, Uprava: Gregorčičeva ul. 27, Tel. 47-61, Rokopisov ne vračamo. Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.959.

Izhaja vsak ponedeljek, srede in petek

Liubliana, petek 14. julija 1939

Cena posamezni številki din 1'50

Tudi v Švici

Sedaj, ko so tudi v Švici javne blagajne močno pritegnjene k izdatkom za oboroževanje in so se dokaj posušili davčni viri, ki so jih polnile zlasti strojna, tekstilna in lujška industrija, se zlasti pritožujejo kmetje, ki so se predvsem vrgli na mlekarstvo, češ da se iz javnih virov za njih premalo stori. »Neue Zürcher Zeitung« jih opozarja, da bi se v tem težkem času pač morali več posluževati samopomoči in ne samo čakati, kaj se bo za njih storilo iz javnih virov, kakor se je to izdatno dogajalo v zadnjih letih. Pravi, da je ravno tako dolžnost kmetov, da od časa do časa nekoliko pomislijo in pretejejo način svojega gospodarjenja po delijskem reku »Spoznaj se sam«, ker je ta rek danes bržčas še važnejši kot takrat, ko so ga vklesali v delijsko svetišče. Spoznali bi, da nerazveseljivih gospodarskih neprilik niso krivi samo slabi izkupički za pridelke, živino in mleko. Vzroki so tudi druge.

Vsak kmet bi moral proučavati predvsem prirodne faktorje v kmetijstvu in sile ter snovi prirode pravočasno ter pravilno ukoristiti. Nadalje se jim priporoča urejenejši in štedljivejši gospodinjstvo. Marsikje šepa, ker gospodinja ni dorasla svoji nalogi. Na mnogih kmetijah ne gre prav, ker se ne poslužujejo pravih delovnih metod. Mnogi gospodarji so prevzeli po starših kmetije po predragih pogojih, ki v sedanjih tesnih časih ne dovoljujejo, da bi mogli plavati na površju. Naglašajo, da za kmetijo nikakor ne bi bilo škodljivo, če bi se nekdanji družinski in hišni običaji ter navade bolj spoštovali kot se sedaj. Pa ne samo to, tudi stare gospodarske izkušnje naj bi se bolj uporabile. Res je, da se je posrečilo z izboljšanjem kmetijske tehnike in z rafinirano vzgojo donosnejših žitnih, pesnih in krompirjevih sort in s stopnjevanjem storitvenosti pri živini — pridelke jako povečati. Neutajljivo dejstvo pa je, da takrat, ko je bila obratna intenzivnost mnogo manjša, kmet v primeri z današnjim bogastvom — ni bil nič revnejši. Mnogi uvaževani poznavaleci kmetijske svare proti prejakemu izkoriščanju polja, travnikov in živine in priporočajo: ne hotite čim več proizvajati, nego dobro in ceneno, t. j. s čim manjšim stroškom. Znano je, da se kmet v dobrih časih lahko zadoljuje, a navadno mora te dolgove odplačevati pa baš v slabih časih (primerjaj današnje zaščito kmetijskih dolžnikov, ki jo marsikdo smatra tudi za potuho).

Ob večjem najemanju posojil so kmetje, da bi zmogli plačevanje obresti, pač šli za tem, da več proizvajajo, v Švici posebno mleka. To pa je privedlo do preobilice. Tako sta se porodila dva zla: preobilica blaga in padec cen, posledica pa je pomanjkanje denarja baš takrat, ko ga upniki najbolj živo zahtevajo nazaj. S tem pa vse nevšečnosti niso našteje. Nič boljšega omenjeni list ne more kmetom svetovati, kot da poglobe svojo ljubezen do grude in da bolj goje zanesljive kmetijske čednosti: skromnost, delavnost in spoštovanje bližnjega. Mladini pa priporoča naj se zave, da se življenjski boj ne bojuje z jeremijadami, nego s pametjo, modrostjo, delovno energijo in strokovnim znanjem.

Te vrstice utegnejo imeti svoj prav tudi pri nas in zato jih priobčujemo.

Črna kronika

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo naslednjo okrožnico o otvorenih in končanih konkurzi in prisilnih poravnava izven konkurza za čas od 16. do 31. marca.

Otvorjeni konkurzi:

Savska banovina:
Friedländer Ernest, prej Zagreb, sedaj Annamasse;
Indjić Nenad, krojač, Ludbreg;
König Eugen, Zagreb, Gajeva ul. Šumacher & Čepel, Osijek I.
Vrbaska banovina:
Medenhodžić Mesud, Bos. Gradiska.
Primorska banovina:
Alfirević Ivan, Šibenik;
»Palma« d. s. o. j., Split;
Merklín Stjepan, Šibenik.

Razglašene prisilne poravnave:

Savska banovina:
Beck Aleksander, Bjelovar;
Goldschmidt Aleksander, Križevci;
Kravoščanec Gjuro, Sisak.
Vrbaska banovina:
Kotlić Nikola, krojač, Dobričin;
Šiljegović Nevenka J., Bos. Dubica.
Primorska banovina:
Peruzović Ante pok. Slava, trg., Milna.
Donavska banovina:
Manz Jakob, trg., Novi Sad;
Sandić Braća, trg., Vel. Kikinda.
Beograd, Zemun, Pančevo:
Nanka & Vuković, trg., Beograd.
Končani konkurzi:
Savska banovina:
Hrvatska seljačka zadruga, Cernik-Primorski;

Otočka pivovara i sredotočna pecara žeste d. d., Otočac;
Vrklijan Jos. ml., Podr. Slatina.
Drinska banovina:
Bukić Vasa, Sarajevo;
Hočić Ibrahim, trg., Sarajevo.
Zetska banovina:
Bošković Jevto i sin Dušan, Kolašin.
Donavska banovina:
Vika Andrija, Laudanovac.
Moravska banovina:
Knežević Zarije, Blac;
Kuzmanović Božidar, Grljan;
Todorović Hadži pok. Zarka, Zaječar.
Beograd, Zemun, Pančevo:
Bovea Fernand, trg., Beograd;
Racković Lazar, gradj. Beograd;
Vucković Svetislav, Beograd.
Končane prisilne poravnave:
Savska banovina:
Kirasić Marijan, trg., Karlovac;

Kunst Ivan, krojač, Zagreb;
Rosenberger M., trg., Zagreb;
Würzburger Otto, Zagreb;
Vrklijan Josip st., Podr. Slatina.
Vrbaska banovina:
Cerić Muhamed Kalendarac & Halid Čaušević, Bos. Novi.
Drinska banovina:
Nurkić Mustafa, Orašje;
Visler Oskar, Sarajevo.
Beograd, Zemun, Pančevo:
Stakić Milivoj, trg., Zemun.
Potrjene prisilne poravnave:
Savska banovina:
»Setalana« d. d., Zagreb.
Odbiti konkurzi:
Savska banovina:
Zagorac Miloš, Zagreb.
* Podatke za dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vse druge podatke, kakor o narokih, kvotah itd. daje tajništvo društva.

Splošno poslabšanje gospodarstva

Naša trgovina izkazuje občutno zmanjšanje prometa

Poročilo Narodne banke za prvih pet mesecev tekočega leta, ki daje pregled vseh vej našega gospodarstva in prometa, potrjuje splošne ugotovitve o padanju gospodarske razvojne črte v vsej Jugoslaviji. Da te ugotovitve za nas niso nove, to je žal samo en dokaz več, kako je Slovenija že močno občutila pomanjkanje konjunktura, o kateri se je poročalo od drugod in ki so jo nekateri hoteli videti tudi pri nas, med njimi nekateri celo najbolj prav v Sloveniji. Se ni dolgo tega, kar je prineslo »Blagostanje« zopet tak članek in ugotavljalo — previdno seveda — kakšen velik dvig števil zaposlenih da izkazuje, medtem ko je vse nevšečne pojave in celo same neugodne točke v statistiki kar preskočilo. Takim našim »iskrenim prijateljem« seveda ničesar ne povedo naša izvirna poročila in zanje ne velja noben referat naših trgovskih združenj oziroma Zveze trgovskih združenj, ki je na svojem običnem zboru glasno opozorila na gospodarske težave Slovenije ter na mnoge znake bližajoče se še hujše krize.

Poročila o razvoju svetovnega gospodarstva

Kot splošna označba tekočega poslovnega leta se navaja v poročilih iz vseh industrijskih držav večja zaposlenost industrije, kar je gotovo v zvezi z oboroževanjem, ki se je še pospešilo, kajti za konjunkturo ni drugih znamenj. Nasprotno se kaže škodljiv vpliv političnih napetosti s tem, da je zginila vsa zasebna pobuda. Občuten padec pa se je pokazal v letošnji mednarodni in notranji trgovini in so zato padle cene ter se je zmanjšala tudi količina opravljenega prometa.

Kriza trgovine

Ta proces se je uveljavil tudi v Jugoslaviji, kjer se industrijska delavnost bolje drži ko zunanja trgovina in domači promet. Naš izvoz je padel po količini za 14,5 odstotkov (lani v isti dobi 10%), po vrednosti pa se je zmanjšal za 1,7% (16,2). Vrednostni dvig smo dosegli z večjim izvozom rud in kovin (za + 2,9%), ki je bil lani

celo upadel (za 19,1%). Uvoz pa je padel letos za 4,3, medtem ko je v lanskem istem dobi narasel za 29,5%. Po vrednosti je padel uvoz za 6% (lani + 12,4). Število naloženih vagonov je za 3,6% manjše (+ 13,1). Zaradi padca kupčije, so padle tudi cene kmetijskih pridelkov in to za 2,4% (lani dvig 29,2), živalskih izdelkov za 3,8 (+ 3,7); splošni indeks pa je padel za 3,3% (lani dvig za 11,1).

Tudi v industriji se opaža zboljšanje samo deloma, proti lanskim skokom pa pomeni nazadovanje. Rudarska proizvodnja se je povečala za 7,4%, lani za 18,7, topilniška 21%, lani 36,1, tekstilna industrija pa je bila preslabo zalozena s surovinami. Tako se je tudi uvoz polsurovin, zlasti bombažne preje zmanjšal za 16 milijonov dinarjev. Manj smo uvozili tudi kož (23,9 proti 76,6 mil.), železa (38,4 proti 67,4) in strojev (236,7 proti 330,8).

Gibanje cen

Promet na efektivnih borzih je padel za 5,8% proti napredku 16,3 odstotkov v lanskem petih mesecih. Napredovale so vloge v državnih denarnih zavodih in sicer od 2,415 na 2,669 milijonov, vloge v vseh bankah in hranilnicah pa so padle od 11.702 na 10.968 milijonov din. Ziro računi Narodne banke so se znižali za 452 milijonov. Državni dohodki so se gibali slabše ko lani ter so dosegli v aprilu

in maju 1.845 proti 1.878 mil., izdatki pa so narasli od 1.515 na 1.639 milijonov dinarjev. Neposredni davki so dali v navedenih dveh mesecih 411 mil., 4 manj ko lani, posredni davki 541 ali 9 manj, državna podjetja pa celo za 32 milijonov manj (534 mil.).

Prav tako se kaže padec deviznega prometa na borzih in efektivnega prometa (v vsoti 296 ali za 39 milijonov manj ko lani); v petih mesecih je ta promet dosegel 1.620 milijonov ali 100 pod lansko vsoto. Devizni promet je padel za 72, efektivni za 27 milijonov. O naši borzi smo poročali za junij preteklo soboto.

Denarstvo

Indeks cen v trgovini na debelo je v dvigu, nižji je pa od lanskega za 2,8 in znaša le še 77,3. Kmetijski pridelki so se pocenili v zadnjem času, dvignil pa se je indeks živine od 66,2 na 65,7 in za 0,4 tudi kovinskim predmetom ter 0,2 industrijskim izdelkom. Nadrobni prodaji je indeks trdnješi za 0,8 na 92,9, bil je pa lani še višji, živila so celo presegla indeks iz prvega leta krize, oblačila pa so še na 76,1. Padec poslovnega življenja je razviden tudi iz števila stečajev (63:48) in poravnjav (90 proti 75), še bolj pa iz železniškega prevoza blaga, ki je znašal samo 649.700 vagonov proti 724.200 v lanskem dobi. Naš rečni promet je bil prav tako znatno nižji in je zaostal na 214 proti 270 milij. ton.

Potrebe telefonskega prometa v Sloveniji

Z znatnim nezadovoljstvom se je morala naša severna meja odreči obljubljenemu zboljšanju oziroma resnični uvedbi rednega telefonskega prometa z ostalo državo. Izvedba načrta za položitev kabla od Zagreba do Maribora je zastala pri licitaciji, kakor tudi spopolnitev te zveze za Ljubljano. Žal se pa ne kaže dovolj dobra volja niti za spopolnitev domačih telefonskih zvez, ki so našim krajem poslovno potrebne, čeprav bi taka spopolnitev zagotovila še večjo rentabilnost telefonskih prog in bi ne zahtevala znatnih žrtv.

Da so ti nedostatki zelo občutni zlasti v izvozni sezoni, nam dokazuje vedno večje število novih pritožb.

Predlog Združenja trgovcev v Ljutomeru

To združenje, ki deluje na važnem delu severnega ozemlja Slovenije, se že več let poteguje za uvedbo C-službe na poštah v Ljutomeru in v Gornji Radgoni. Vsaj v času sadne izvozne sezone naj bi se oskrbela ta spopolnitev zvez, ki je nujno potrebna, če naj bodo našemu izvozniku dani pravi po-

slovni pogoji za naglo sklepanje kupčij z inozemstvom. Poštno ravnanje v Ljubljani je priznalo upravičenost te zahteve, moralo pa je odložiti izvedbo zaradi pomanjkanje osebja. Če ne bi povsod slišali tak odgovor, bi skoraj ne mogli verjeti, da ni mogoče namestiti potrebno število moči.

Poskrbeli smo, da se je o tej stvari sestavila prošnja in v istem smislu je bil naprošen za pomoč sedanji minister iz Slovenije gospod Snoj, da intervenira za našo zahtevo. Potrebno pa je, da se ta telefonska služba čimprej uvede.

Obnova telefonskega voda na jug

Združenje trgovcev v Logatcu je sklenilo predložiti na pristojna mesta predlog, da se obnovi telefonski vod Stari trg—Rakek—Ljubljana.

Uprava združenja dobiva vedno več pritožb, da so pogovori na večje razdalje skoraj nemogoči, ker se zelo slabo sliši, a včasih celo nič. Dokazano je, da je tega kriv slab vod oziroma že izrabljene aparature na nekaterih poštah. S priključitvijo posameznih vojaških telefonov se pa vod še močnejše obremenja in izrablja, kar se bo še nadalje in vedno močnejše čutilo. Da ne bo trpel naš najvažnejši trgovinski promet, prosimo za spopolnitev voda in zahtevamo, da se v tem smislu čimprej ukrene vse potrebno.

Opozorilo lesnim trgovcem

Osrednji lesni odsek pri Zvezi trgovskih združenj sporoča: Zaradi novih pogajanj glede izvoza v Italijo se vršijo priprave, ki zadevajo tudi lesno trgovino. Združenja oziroma lesni odseki naj takoj zberejo predloge svojih članov in pritožbe proti sedanjim določilom in težavam v lesnem izvozu. Vse zbrano gradivo je poslati Osrednjemu lesnemu odseku, da jih predloži ministrstvu, kjer bo g. pomočnik ministra dr. Obradović sprejemal v tej zadevi, toda le še ta teden. Kot dan novih pogajanj z Italijo je določen 26. julij.

Hkrati se opozarja, da krožijo že nekaj časa v javnosti novice o nekakšni visoki konjunkturi za les in se mnogi kupovalci zalagajo z blagom. Ker so te nove vesti žal neutemeljene in bi lahko naš trgovcem zaradi njih imel nepotrebne izgube, naj se vsakdo sam nadrobno informira iz naših borznih tedenskih poročil o stanju lesne trgovine v Sloveniji.

Naše organizacije

Uradni dan

Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani bo za Ptuj, okolico, Ormož, Ljutomer, Mursko Soboto in Dol. Lendavo v četrtek dne 20. julija v prostorih Združenja trgovcev za mesto Ptuj — Narodni dom.

Davčni svetovalec

Posebni prispevek za narodno obrambni sklad

I. R. v Lj.

Vprašanje: a) Davčna uprava je razglasila, da je vsakdo, kdor bi imel plačati prispevek po višji stopnji, dolžan, da to prijavi. Prosim, ali obstoji zakonita dolžnost za to prijavo, ki se je morala vložiti do 15. t. m.

b) Pri nas je po objavi davčne uprave namera, da se dovoli znižanje prispevka le onim davkoplačevalcem, ki imajo otroke, stare izpod 14 let. Kaj je z ostalimi otroki, ki so tudi maloletni in večinoma nepreskrbljeni? Ali je pravilno, da se upoštevajo samo otroci do 14 let?

c) Moja sestra je vdova brez otrok in ima hišo, za katero naj bi istotako plačala po objavi davčne uprave zvišani prispevek, dasi ne plačuje davka na neozmenjene osebe. V tem pogledu nisem na jasnem, če je sestra res dolžna, da plača zvišani prispevek.

Odgovor: ad a) Po št. 6. razpisa ministrstva za finance z dne 12. V. 1939. morajo davčne uprave dobiti podatke o tem, kateri davkoplačevalci so stari nad 30 let, a neozmenjeni oziroma kateri so oženjeni ali vdovci brez otrok, od občin in je bilo torej preko intencij ministrstva za finance, če so posamezne davčne uprave pozivale davkoplačevalce, da vložijo o tem posebne prijave. Radi tega po našem mnenju opustitev te prijave ne more imeti nikakih zakonitih posledic.

ad b) Po razpisu ministrstva za finance z dne 12. junija 1939. br. 37130/III je presojati polnoletnost po zakonu o polnoletnosti z dne 31. julija 1919. Po tem zakonu postane državljani naše kraljevine polnoleten, ko izpolni 21 let starosti. Davčna uprava je torej maloletnost nepravilno presojala, očitno po oprostitvi zbog 9 otrok.

ad c) Ravno kar citirani razpis ministrstva za finance odloča, da plačajo zvišani prispevek samo osebe, ki so dolžne plačati tako zvani samski davek. Ker plačujejo samski davek samo moške osebe, je jasno, da vdove, četudi nimajo otrok, ne plačajo zvišanega prispevka za narodnoobrambni fond.

Važno!

V založbi Mariborske tiskarne št. d., v Mariboru, Kopalniška ulica št. 6, je izšla pregledna tabela za računanje prispevka za narodni obrambni fond. Na podlagi te tabele bo vsakdo lahko pravilno izračunal višino prispevkov od mesečnih oziroma tedenskih službenih prejemkov. Zakon za pobiranje tega prispevka je stopil v veljavo dne 1. julija 1939., in ker je tabela za pravilno računanje tega davka doslej edina v državi, lepo pregledna in vsestransko pravilna, jo toplo priporočamo. Interesantom je na razpolago pri Mariborski tiskarni št. d. v Mariboru za ceno din 7 — komad, po pošti din 750.

Št. 9388/39.

Nabava

Državni rudnik Velenje razpiše za dan 26. VII. 1939. neposredno pismeno pogodbo za dobavo 610 m² valovitega »Salonita«, 50 m² slemenjakov »Helouan« ter 2000 vijakov k temu. Ostali pogoji pri rudniku.

Državni rudnik v Velenju.

Naša trgovinska pogodba z Nemčijo

Postavke jugoslovanske carinske tarife

(Konec)

Pisemski papir razen poslovnega 250, pisemski papir v škatlah brez drugih snovi 80, z navadnimi ali boljšimi snovmi 150, zavojnice (škrnclji) iz nezavojnega papirja 70, v zvezi s platnom, želatino in kovinskim papirjem 80 (s firmo 40% več), s sliko enobarvno 120, večbarvno, broncirano, pozlačeno 150, žepni notesi 75, ostalo 80, rastrirano isto 75 in 120, pisalne podloge 80 in 120, albumi 200, čipkasti papir 250, papirne rudarske cevi 100, torbice 250, dragoceni albumi in podloge 300, zemljevidi v tujih jezikih 20 (20 in 40 (40)), slike na papirju itd. 150 (150), knjige prosto (prosto), slikanice 150 (150), tlakovalni kamen 1'25, mlinski kamen brez obroča 6, umetni brusni kamen, smrk i. dr. 50 (50), iz drugega kamna 20 (20), heraklitne i. dr. stavbene plošče 2, izolirno blago (opeka, cevi) 4, umetni jantar, gaga m. pena 600, s finim blagom 800, z zlatom 2000, s srebrom 1000, keramične plošče 6 in 8, (6 in 8), galanterija 120 in 180 (120 in 180), iz majolike in port. belo oz. enobarvno 90, pozlačeno itd. 120, ponikljane pipe 100, keramični izdelki z okrasom 25 in 40 (25 in 40), žičnati lonci i. dr. 15, s srebrom okrašene glinaste pipe 100, stekleno slikarstvo 100, steklene posode 24 (24), stekleni bož. nakit 200 (200), zrcalni reflektorji 90, nakit srebrni 7000 (7000), brez kamnov 2000 (2000), železni »cagljik« 780, T in U železo nad 60 mm 8, ploščina lakirana 18, okrogla pod 1 mm 14, žica valjana ali vlečena nad 2mm 12'50, 1 do 2 mm 13'50, 0'5 do 1 mm 14'50, tanjša 15'50, pocinkana nad 2 mm 18, pod 2 mm 20, pod 1 mm 22, osi 30, kladiva 28, pod 1 kg 40, nakovala 25, primoji 19, lopate in drugo orodje: vile 35 in 30, obdelano 45 in 37, pile 50 (50), za vrtnanje 30, noži in škarje za obrt 35 (35), plugi in deli 20, kosi do 5 kg 25, mersko orodje 70 (70), vijaki in matice nad 14 mm 30, pod tem 40, pod 7 mm 70, žebli za tračnice, tudi podkve 30, navadni žičniki 23, kovani 30, kaljeni 23, risarski 50, okovi za okna i. dr. 45 in 55 (55), peresa za avtomobile 60, vrvi iz žice nad 1 mm, neobdelane 27, obdelane 37, držaji za svetilke 50, mreže, ograje pocinkane 55, vrvi debele pod 1 mm 35, ostalo 60, obdelano 50 in 90, posode za mleko iz črne pločevine 45, vedra 30, kotli na plin 75 (75), jeklene pločevinske svetilke, priprave, kuhalniki, peči, deli 80, isto obdelano, z bakrom ali medjo 130 (gumbi in manjše ne odloča), ključavnice s ključi vred 52, iz mešane kovine 90, ključi 60, blagajne na 100 kg obdelane 52, noži: britve iz navadnih snovi 120 (120), fovei in vežji noži 60, fine britve 160 (160), kuhinjski noži, ponikljani pribor 200, s platnicami iz alpeke in packfonga 250, ostalo 250, v zvezi z dražjo snovjo 500, škarje razen omenjenih, kosi pod 50 g 200 (200), klinje za britje 200, izdelki iz kovnega železa, kosi nad 100 kg 22, nad 25 kg 27, do 25 kg 32, do 5 kg 44, obdelani 32, 37, 42, 60, mlinski valji ne glede na težo 15 (15).

Galanterija: verižice za ure, ponikljane ali z medenino 350 (350), iverje za parkete, stekleni prah prosto (prosto), posode iz aluminija 250 (250), obdelano 280 (280), tiskarske črke i. dr. 50, svinčeni izdelki obdelani 50, nikljasti izdelki 330 (tudi pokromani predmeti), bakrena pločevina in žica pod pol milimetra 32, nad pol 27, obdelano 42 in 37, valji, cevi in deli iz bakra 42 in 55, preja razen iz svile 200, izdelki brez svile 300, pleteži

in sita iz žice pod 20 na 1 cm² 100, več na cm² 200 (za papirnice 30% manj), trtne škropilnice 100, klišaji za tiskarne 70 (70) liti izdelki iz bakra do 5 kg, armature 250 (250), izdelki iz bakra obdelani: okovi, vijaki, pohištvo, svetilke, peči 250 (250), spajalne peči 250 (250), segrevalniki enako, acetilenke 200 (200), finejše 250 (250), z bakrom legirane žice plačajo 30% več ko navadne, pozlačene tkanine razen svile 200, s svilo 1200, ostalo 800, epotele i. dr. za uniforme plačajo 50% več, kuhinjsko posodje deloma ali vse posrebrno 600, predmeti za okras iz kovin, pozlačeni ali posrebrni: zapestnice, uhani, verižice, prstani 700 (700), gorilni motorji 15, vodne tribune z zun. kolesom pr. 1'80 m 20, kmetijski stroji: mlatilnice nad 10 q 15, pod 20, sejalnice in trierji 20, stiskalnice grozdne in sadne 20, stope i. dr. 20, plodilnice 30, stroji za kopita, pete in parkete prosto, šivalni stroji in deli 15 (15), pletilni in čipkarski stroji 25, obrtni stroji: čistilnice, luščilnice 15 (15), črpalke razen gasil-

skih 30, mostne tehnične do 5000 kg nosilnosti 35, nad to 28, decimalke 45, s skodelami 90, viseče, tudi z verigo 70, ne posebej imenovane: do 50 kg 150, pod to 75, zračne črpalke 30, dinamio, preusmerjalci in električni gonilci nad 3000 kg 45, pod to 70, pod 500 kg 100, prenapenjalci (transform.) in zenačevalci do 1500 kg 70, nad to 45 (70, 45), električne priprave: števeci 200 (200), ventilatorji 140 (140), likala 200 (200), neimenovane, tudi radio 230, stikala in števeci, oljni, ležaji i. dr. (elektrotehnika) do 20 kg 200, do 1 q 150, do 5 q 120, nad to 90, ostalo 200 (vse kot prej), kabli 75, v svinčeni cevi 50, s predivom ali svilo 200, z drugim 120, vagoni 20%, deli za kolesa 20% (20%), tovorni avtomobili in priklop 70, ostali 20%, tovorni vozovi in sani 45, okovani 70, lakirani 75, z vzmetmi 90, kočije 75 in 90, avtom. tehnične nad 50 kg 75, klavir 125, orglice za 100 kg 70, ostale 90, gramofoni 400 (vse kot prej), ure 150, igrače 120, s finim blagom 250, z najfinejšim 300.

Poslovni dohodki Maribora

Davčne napovedi pred davčno komisijo

Kakor smo že poročali, bo davčni odbor razpravljal od 20. do 25. t. m. o davčnih napovedih mariborskih podjetnikov za tekoče leto. Tokrat je manj razprav, ker si je, kakor znano, finančno ministrstvo olajšalo delo s tem, da letos ni odredilo davčnih napovedi, če lanski dohodki niso za 25% večji ali manjši od predlanskih. Davčno napoved so predložili le oni, ki so imeli bistveno večje dohodke in so bili za predložitev pozvani. Napovedali so dohodke tudi oni, ki so imeli bistveno manjše dohodke in so to storili iz lastnega nagiba ter zaprosili, naj se njihove zadeve vzamejo v pretres. Končno so predložili napovedi oni podjetniki, ki so šele lani začeli obrat in jim je bila pridobitna odmerjena le začasno. Seznami so na magistratu na vpogled do 18. t. m. Tam se tudi izve, kdaj pride poedina zadeva pred odbor.

Prva skupina obsega 87 podjetij. V glavnem gre za trgovce s kurivom, raznimi stroji, elektrotehničnim materialom, manufakturo, papirjem, alkoholnimi pijačami itd. Po mnenju davkarje se je lani konjunktura za te panoge precej zboljšala. Ali je res, ali ni, je drugo vprašanje. Davkarja ima pač svoje vidike. Od industrije so v tej skupini le tri podjetja in glede teh misli davkarja o enem, da ima skoraj milijon dinarjev čistega dobička.

V drugo skupino spada 115 podjetij, ki zahtevajo znatno znižanje pridobitine, ker je bil dobiček lani

mного manjši kot predlanskim. Tu je tudi nekaj precej velikih tvrdk, ki jim tla nikakor niso z rožicami postlana in je bilanca izpadla kaj neugodno. V to kategorijo spada tudi precej gostilničarjev, ki se ne ponašajo z večjimi, ampak žal z manjšimi dohodki. Tudi v tujem prometu se pozna lanska kriza oz. napetost v zunanjih političnih odnosih, zato tudi v gostinskih obratih ni več one živahnosti kot prej, častne izjeme so seveda izzele, ali malo je takih izjem.

Novih napovedi je bilo predloženih 172. Davkarja še ne ve, kako bodo uspevale in je bila zato pri odmeri začasnega davka nekam skromna. Nad 100.000 dinarjev čistega dobička po mnenju davkarje je nima nobeno teh podjetij. Davčni odbor bo izrekel svojo tehtno besedo in potem se bo videlo ali je davčni urad prav sodil, ali pa je šel predaleč. Malo je verjetnosti, da bi dobiček prenehal cenil. Zeleti pa je, da bi se obdačevanje vodilo pravilno, ker je pri nas prestrogo in preobremenja delo.

Državna tovarna za tovarne avtomobile

V Rakovici pri Beogradu so se začele priprave za napovedano privilegirano avtomobilsko tovarno. Prva licitacija za stavbena dela je bila v ponedeljek in sicer po proračunski vsoti 25 milijonov dinarjev. Dosedanja tovarna motorjev v Rakovici je bila do 1. 1936. francoska z glavnico 15 milijonov, ki znaša zdaj 30 milijonov. Trdka Industrija motorjev d. d. v Rakovici bo uživala približno enake fiskalne ugodnosti kakor Jugočelik in bo lahko prosto uvažala potrebno blago oziroma izdelke za naprave in priprave.

Ta tovarnica ima znameniti patent tovarnega voza znamke »Praga« tipe RN. Državi bo dobavila Rakovica 600 vozil in sme za 200 vozil sestavnih delov uvoziti popolnoma brez carine, tako da opravi samo sestavo.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani obrestuje nove vloge po 4 do 5%.

Politične vesti

Jugoslovanski londonski poslanik dr. Šubotić in njegova gospa sta bila sprejeta pri angleškem kralju in kraljici.

V Bruslju je nastopil svoje mesto novi jugoslovanski poslanik Miodrag Lazarević.

Vodja narodnih socialistov Forster in vodja gdanske propagande sta bila pri Hitlerju v posvetih in sta se že vrnila v Gdansk.

V Gdansk je prispel varšavski ameriški poslanik Drexel Biddle, ki se je posvetoval v stanovanju komisarja Burkhartha z vodjo senatnega zunanjega odbora Böttcherjem, pa tudi so poljskim predstavnikom Hodackim.

Nemškemu poslaniku v Parizu grofu Welczku je Daladier pojasnil, da Francija in Anglija ne bosta dopustili nemške zasedbe Gdanske.

Italija si prizadeva v Berlinu doseči mirno rešitev gdanskega vprašanja s predlogom, da dobi Gdansk Nemčija, Poljska pa v njem prosto luko. To sodelovanje med Rimom in Berlinom računa na dobro voljo angleške vlade, ki je že poslala v tem smislu svoje predloge in se računa s sestankom. Značilno je, da se ta sestanek že vnaprej označuje kot drugo Monakovo. V angleški zbornici so tudi padli predlogi, naj bi se rešilo gdansko nacionalno vprašanje po tirolskem vzorcu, seveda pa s tem, da dobe Gdansk Poljaki.

Peti angleški predlog Sovjetski Rusiji je že na poti v Moskvo. Mislijo pa tudi, da je pakt zagotovljen in se govori, da bodo za podpis počakali lahko tudi še nekaj tednov.

Chamberlain je najavil snoči, da se prično v kratkem največji manevri brodovja in letalstva. Letala obiščejo baje tudi Poljsko.

Vaje angleškega zračnega brodovja nad Francijo imajo namen pokazati vojno moč Vel. Britanije. Na francoski državni praznik se udeležijo pariških slovesnosti tudi angleški vojni minister Hore Belisha z oddelki letalstva, pehote v orožju in z mornarskimi četami v Le Havru zasidranih vojni ladij.

V Nemčiji so te angleške vaje povzročile zelo slabo voljo. »Berliner Börsenzeitung« pa pripominja, da bi se Angležem napad na nemška mesta zelo slabo obnesel, ker je nemško lovsko letalstvo še modernije. Angleški manever smatrajo v Nemčiji za provokacijo, ki da je v tem večja, ker nameravajo angleški bombniki obiskati tudi Poljsko.

Bivši angleški vojni minister Duff Cooper je izdelal načrt za mobilizacijo in ga objavil. Če bi se ta načrt pričel izvajati, bo Nemčija štela to kot vojno izzivljanje in odgovorila s protukrepi.

Angleška vlada je na posebni seji razpravljala o uspehih dosedanjih pogajanj z Moskvo. Glede Gdanske je Chamberlain izjavil zbornici, da nima dodatni nič novega.

Italija je s protestno noto opozorila Francijo, da pomeni odstop Aleksandretskega sandžaka Turčiji kršitev mirovnih pogojev in da zato odklanja odgovornost za vse posledice.

Iz Burgosa demantirajo zadnja poročila o velikih bojih med fašanglisti in karlisti; ti boji so po neklih informacijah doseglji že znaten obseg v vseh večjih mestih.

Francoska mornarica se pripravlja za obisk Tangerja, kjer je bilo prejšnji teden na obisku tudi italijanski brodovje.

Zaradi zboljšanja položaja v Palestini, kjer se kaže na obeh straneh precejšnja utrujenost, bo odšla kmalu ena angleška brigada iz Palestine v Egipt. Angleži so zaplenili Arabcem velikanske zaloge orožja, ponudili so pa arabskim voditeljem, da se lahko mirno vrnejo domov.

Uspehi z blokado angleške koncesije v Tlencinu so napeljali Japonce na misel, da blokirajo še francosko koncesijo v Hankovu, angleško v Cinanu. Hkrati pa pomirjujejo Francijo, da v Tlencinu njenega ozemlja ne bodo blokirali.

Mandžurska vlada je dala izjavo, da je pripravljena za pogajanja z Mongolijo, če se takoj ustavijo vse sovražnosti.

Sovjetske oblasti na Sahalinu so kamovale dve japonski petrolejski in premogovni družbi, eno z globlo 375.000 rubljev kot odškodnino delavcem, ker niso redno dobivali plače. Tožbo je vodil sindikat, Japonska vlada pa je vložila v Moskvu oster protest in zahteva, da se ukinejo vse ruske odredbe proti tej družbi.

Od 28. junija do 12. julija so Japonci izgubili po ruskem poročilu 199 letal. Rusi in Mongoli pa so izgubili že 52 letal. Cete se borijo junaško na obeh straneh, opaža se pa nezadovoljstvo med japonskimi navadnimi vojaki.

Šivalni stroji
s tovarniško garancijo
Trgovci popust!
SPLOŠNA TRGOVSKA
d. z o. z.
LJUBLJANA
Tyrševa cesta 33

Železniški popusti trgovskim potnikom

Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani sporoča vsem trgovskim potnikom, da je ministrstvo za promet v Beogradu izdalo uredbu o popustih na železnicah za osebno vožnjo trgovskih potnikov in za njihove kovčege z vzorci. Ta uredba stopi v veljavo že 1. avgusta t. l. in predvideva popust 50% normalne vozne cene za osebne in brze vlake, II. in III. razreda.

Društvo poziva s tem vse trgovske potnike, ki bivajo na teritoriju Zbornice za trgovino in obrt v Ljubljani in se interesirajo za popust, da pisмено javijo svoj natančni naslov pisarni v Ljubljani, Gregorčičeva ulica št. 27 (Trgovski dom), da se jim bodo mogle pravočasno poslati potrebne tiskovine za nabavo legitimacije (Upulnice) za znižano vožnjo. Poleg naslova je treba sporočiti, na območju (teritoriju) katere trgovinske in industrijske zbornice dotični stalno živi in predložiti din 3.— v poštinih znamkah, za tiskovino in odgovor.

Vprašanje komercializacije naših železnic

O tem vprašanju piše prof. dr. M. Mirković in pravi, da bi bilo zaradi stanja našega kapitala težko izvesti reorganizacijo naših železnic z ustanovitvijo delniške družbe, v kateri bi bil močnejše udeležen domači kapital. Druga možnost komercializacije naših železnic pa bi bilo osnivanje državne družbe z upravo iz vrst strokovnjakov in gospodarstvenikov, kar je bilo že predvideno v nekem načrtu iz leta 1927., a se ni izvedlo. Člani ne bi smeli biti oni, ki imajo opravka z železnico in oni, ki imajo sami ali njih podjetja interes na tem, kakšna bo tarifna politika. Kot prvo stopnjo smatra pisec postopno izločevanje železniške imovine od ostale državne posesti in samostojno poslovanje z njo. Vendar pa se smatra vsaka »komercializacija« kot začasna, saj se povsod v svetu opaža vedno večji vpliv države na železnico in žel. politiko. Ni treba torej železnice ločiti od države, ampak izločiti njih škodljive vplive, ki škodijo njih racionalnemu poslovanju.

Obsojeni krošnjarji

Od mestnega poglavarstva v Mariboru so bili kaznovani v mesecu maju zaradi neupravičenega krošnjarjenja:

1. Lekić Marjan zaradi krošnjarjenja z galanterijskim blagom z globo in takso din 50.—
2. Čikeš Ivan zaradi krošnjarjenja z manufakturnim blagom z globo in takso din 525.—
3. Lekić Marjan, kakor prvi, din 75.—
4. Hojnik Ivan zaradi krošnjarjenja s pecivom kaznovan s strogim ukorom.

Prodaja blaga iz skladišč industrijskih podjetij

Ministrstvo trgovine in industrije je poslalo banknim upravam glede prodaje blaga iz skladišč industrijskih podjetij sledeče pojasnilo:

Svrha takih skladišč je, da oskrbuje podjetje svoje uslužbence z življenjskimi potrebščinami po lastni nabavni ceni. Ker taka skladišča torej ne poslujejo radi dobička, ne spadajo pod določbe zakona o obratih ter analogno gospodarskim zadrugam tudi ne pod določbe raznih drugih zakonov, ki se nanašajo na tako poslovanje. Da pa taka skladišča ne bi ugodnosti zlorabljala v škodo trgovcev, ki morajo za tako poslovanje izpolniti mnogo težje pogoje in nositi večja bremena, morajo pristojne oblasti paziti na to, da se giblje poslovanje takih skladišč v določenih jim mejah, a z ozirom na ministrstvo dole pri-

tožbe zlasti na to, da prodajajo taka skladišča svoje blago samo osebam, ki so uslužbene pri dotičnem industrijskem podjetju ter zavarovana pri pristojnem organu socialnega zavarovanja. Drugim osebam smejo taka skladišča prodajati blago samo v primeru, ako svoje poslovanje prilagodijo določbam zakona o obratih. Ako tega ne store, pa kljub temu prodajajo blago tudi drugim osebam, jih zadenejo sankcije obrtnega zakona.

Upravnim oblastvom je naročeno, da stalno pazijo na to, da taka skladišča industrijskih podjetij ne bi prekoračila svoj spredaj označeni delokrog.

20 tisoč novih kmetij

je bilo v Nemčiji sestavljenih ali ustvarjenih po letu 1933. V samem letu 1938. je bilo ustvarjenih 1407 novih kmetij s površino 26.649 hektarov zemljišč (skoraj po 19 ha povprečno na eno kmetijo). Od leta 1933. dalje pa je bilo ustvarjenih 20.400 novih kmetij s skupno površino 327.000 hektarov (povprečno nekaj nad 16 ha za eno

kmetijo). Pri nas pa še vedno ni izvršena agrarna reforma, po kateri so se večinoma le že obstoječe kmetije ponekod nekaj povečale na škodo veleposesnikov, pravih novih kmetij je nastalo razmeroma le prav malo oziroma so po večini premajhne.

V zvezi s tem opozarjamo na drugo našo neugodnost, t. j. kmetije se pri nas še vedno razksojavajo in razbijajo. S tem se prav gotovo ne ustvarja sposobnejše kmetijstvo. Lastniki okrnjenih in premajhnih kmetij seveda nimajo pravih pogojev za družinsko existenco oziroma za vzdrževanje družin, ker je njihova pridobitna sposobnost premajhna. S tem nastaja zopet samo nekako boljše beraštvo in potreba podpiranja ne samo za zvišbo strokovno-tehnične sposobnosti, nego tudi socialno podpiranje. Ali ne bi bilo bolje, da se take na pol eksistence, ki niso ne krop ne voda — raje ne stvarjajo, družine so obsojene na večno pomanjkanje, splošnosti pa priručajo dajatve za socialne podpore. Kar se ustvarja, naj se pač ustvari tako, da bo življenja zmogljivo. Pri nas bi se mogoče še dala

Rajši več kakor premalo!

Zaradi varčevanja sigurno ne bi vzeli premalo kvasa, ker bi vam kruh ne uspel. Podobno je tudi pri kuhanju kave. Izkušena gospodinja bo dodala vedno rajši več »Pravega Francka«, kakor pa premalo, ker »Franck« daje beli kavi fin, poln okus in lepo zlatorjavo barvo.

Franck
KAVNI PRIDATEK

rešiti ta vprašanja celo brez pri-mesi, kakršne opazamo v tujih preureditvah kmetstva.

konstrukterja. Lepega dne se je prijavil pri ravnatelju ter ga presenetil s predlogom, kako bi se mogla zboljšati proizvodnja v cellem odseku. Njegov predlog je ravnatelj sprejel, predlog se je tudi izkazal kot dober. Iz slabo plačanega delavca je postal dobro plačani voditelj oddelka. Tudi ta delavec si je sam ustvaril svoje mesto.

Zato pravimo mladim ljudem: Ne čakajte, da vam pade dobro mesto samo v naročje! Ne čakajte na srečna naključja! Išcite delo in v delu si ustvarite boljše mesto. Se ljudje, o katerih pravimo, da so zgrešili svoj poklic. So to ljudje, ki imajo čisto druge sposobnosti, kakor pa se zahtevajo v njih poklicu. Njih napaka je, da vztrajajo v poklicu, za katerega nimajo sposobnosti. Zato naj se vsak dobro vpraša, za kateri poklic ima sposobnost in ko si izbere poklic, ki je zanj primeren, naj si z upanjem ustvari v svojem poklicu tudi svoje mesto.

Posebni narodnoobrambni prispevek

V zvezi s pobiranjem posebnega prispevka za obrambni sklad so se pojavile še razne nejasnosti. Omeniti bi bilo zlasti posebni prispevek na dividendni davek. V tem pogledu je prejela Centrala industrijskih korporacij pri ministrstvu finančne tole pojasnilo:

Poseben prispevek na dividendni davek se pobira po višini dividendnega davka, ki ga plača delničar kot dividendnemu davku zavezana oseba, od skupne vsote prejetih dividend. Če bi kaka davčna uprava zahtevala poseben prispevek za vsak posamezni kupon, se je treba takoj obrniti na ministrstvo, ki bo izdalo pojasnilo v gornjem smislu. Dolžnost plačevanja tega prispevka obstoji za tiste dividende, ki se izplačajo ali odobrijo od 1. julija 1939 dalje, ne glede na to, na katero poslovno leto se nanašajo.

Iz lestvice posebnega prispevka je razvidno, da so davčni zavezanci v posameznih stopnjah nesorazmerno obremenjeni ter da so obštetneje prizadeti šibkejši davčni zavezanci. Da se odpravi to nesorazmerje, je Centrala industrijskih korporacij v soglasju z ostalimi gospodarskimi korporacijami s posebno predstavitvijo zahtevala, da se razpredelnica pavšalnih prispevkov posebnega prispevka revidira ter prispevek določi enakomerno v odstotkih davčne osnove do največ 25%. Najšibkejši davčni zavezanci pa naj bi se posebnega prispevka sploh oprostili.

Občni zbori

Slovenska književna zadruga v Ljubljani bo imela redni občni zbor dne 1. avgusta ob 18. uri v tiskarni Blasnika nasl., Breg.

Skoraj 100 milijonov din carinskih dohodkov v Mariboru

**Milijarda din prometa
Nemčija je bila lani na prvem mestu**

Ni dvoma, da je Maribor križišče oz. glavna točka v blagovnem prometu med Jugoslavijo in inozemstvom. Statistika, ki jo izdaja mariborska glavna carinarnica, to popolnoma potrjuje. In vendar hočejo nam Mariborčanom in sploh vsej severni Sloveniji ukiniti glavno carinarnico in jo degradirati v navadno carinarnico prvega reda. Nič ne moremo zato, ako sta v Sloveniji dve glavni carinarnici, na kar se v Beogradu vedno sklicujejo. Dravska banovina je pač majhna, je pa geografsko zelo eksponirana in se kot klin zariva med dvoje velesil, kot sta Nemčija in Italija, med katerima je vedno izredno velik tranzitni promet tudi preko našega ozemlja. Vedno večji promet pa dajejo tudi severne slovanske dežele. Ne sme biti za določitev carinarnic odločilno število po banovinah: ali naj bo v eni banovini le ena glavna carinarnica ali dve. Obseg poslovanja in važnost pokrajine sta odločilni vidiki. Tega naj gospodje pri urejevanju takih vprašanj ne prezore.

Številčni podatki

Kakšne važnosti je mariborska carinarnica sploh za vse jugoslovansko gospodarstvo, to kažejo številke. Te so nam sedaj na razpolago in znova potrjujejo ogromni promet, ki gre noč in dan preko Maribora.

Dasi je blagovni promet v preteklem proračunskem l. 1938./39. zaradi političnih homatij v Evropi, zlasti zaradi združitve Avstrije z Nemčijo in (takratne) okrnjene Češkoslovaške v primeri s prejšnjim letom 1937./38. precej nazadoval, je bil vendar še precej velik. Po železnici je prišlo v Maribor, bodisi določeno za naše mesto ali pa za druge pokrajine države, torej če štejemo vse blago, s katerim je imela opraviti mariborska glavna carinarnica, vsega skupaj 76.256,7 ton ali okroglo 7626 vagonov raznega blaga v vrednosti skoraj 411 milijonov dinarjev. Na prvem mestu je bila lani Nemčija, ki nam je poslala 3268 vagonov blaga v vrednosti 140,4 milijonov dinarjev. Avstrija je dobavila 902 vagona (48,9 milijonov din), tako da je prišlo iz Nemčije z všteto Avstrijo in Sudeti skupaj 4170 vagonov blaga v vrednosti 189,3 milijonov din. Nadalje se je uvozilo iz Češkoslovaške 940 vagonov (58,1 milijonov dinarjev vrednosti), Zedinjenih držav 627 (64,7), Egipta 175 (27,4),

Anglije 58 (10,3), Italije 139 (17,4), Francije 52 (6,7), Peruja 47 (6), Švice 15 (5), Avstralije 29 (4,3), Indije 39 (4,1), Holandske 28 (2,9), Madžarske 83 (1,5), Mehike 11 (1,4), Poljske 70 (2,3), Nove Zelandije 10 (1,2) in iz Urugvaja 15 vagonov (1 milijon dinarjev).

Po pošti je prišlo v Maribor 114,3 ton blaga v vrednosti 20,5 milijonov dinarjev. Vrednost iz Nemčije po pošti uvoženega blaga znaša 13,2, iz Češkoslovaške 3,9, Švice 1,1, Anglije 0,9, Francije 0,6, Madžarske 0,3 in Italije 0,2 milijona dinarjev.

Po železnici in pošti je prišlo lani v Maribor skupaj 76.371 ton blaga ali 7637 vagonov v vrednosti 431,4 milijonov dinarjev. V glavnem gre za papir, zemljo razne vrste, premog, koks, bombaž in predvzo, železo in železnino, volno, razne tkanine, odpadke od tkanin, stroje, aparate itd.

Kar se tiče izvoza, je bilo v preteklem proračunskem letu izvoženega preko Maribora v razne države 159.333 ton blaga ali 15.933 vagonov v vrednosti 512,5 milijonov dinarjev. Promet je bil torej za 81,1 milijonov dinarjev aktiven. Nemčija stoji z 10.313 vagoni (362 milijonov dinarjev vrednosti) zo-

pet na prvem mestu. Avstrija je prevzela od nas 1656 (22,3) vagonov, Nemčija z Avstrijo in Sudeti skupaj torej 11.969 vagonov (384,3 milijonov dinarjev). Slede Češkoslovaška s 1511 (52,4), Švica 333 (11,2), Holandska 516 (7,4), Madžarska 456 (6,4), Anglija 323 (23,8), Italija 231 (6,2), Poljska 70 (2), Švedska 55 (4,1), Francija 49 (3,8), Zedinjene države 12 (2,5), Belgija 30 (1,9) in Cejlon (Indija) s 120 vagoni (1,3 milijonov dinarjev). Največ se je poslalo karbida, sadja, oglja, jaje, perutnine, svinj, svinjskega mesa in masti, živine, konj, kož, hmelja, rud in kovin, črev, usnja, kamenja in strojil.

Carina je znašala 92.056.441 din, za 6.789.522 din manj kot v finančnem letu 1937./38. Vseh pošiljk je bilo 39.179, pri izvozu 10.135, uvozu 28.900 in tranzitu 144. Pri uvozu je bilo 14.087 pošiljk z deklaracijo, 388 na priznanice in 14.425 po pošti, pri izvozu pa 1215 z deklaracijo in 8920 na priznanice. Eno leto prej je prešlo preko Maribora vseh pošiljk 40.849.

Dohodki mariborske carinarnice so znašali meseca junija t. l. vsega skupaj 7.904.728 dinarjev, od tega pri izvozu le 46.478 dinarjev. Depozitov je bilo 1.399.523 dinarjev.

Sami si ustvarite svoje mesto!

Pred vojno je bilo tako, da so bile posebno v časti službe, v katerih je bil človek varno shranjen do konca svojega življenja. Če je dala taka služba še pokojnino, potem je bila naravnost idealna. Vojna je marsikaj izpremenila in tako so propadle tudi take varne službe. Posebno v zasebnih službah ne more nihče več računati s tem, da bo ostal v isti službi vse življenje.

Za mladega človeka pa tako računanje niti ni primerno niti pametno niti častno. Predvsem mora mlad človek dosti videti, če pa je vedno le v eni službi, vidi vedno tudi eno in isto. Za mladega človeka pomeni vedno ista služba nevarnost, da okosteni in da popusti v svoji delavnosti. Mlad človek mora poleg tega gledati na to, da si vedno zboljša položaj in zato ne sme ostati vedno na istem mestu. Mlad človek mora imeti zaupanje v sebe in v svoje sposobnosti in zato se ne sme bati

menjati službe, če se mu nudi boljša.

Za bistrega in delavoljnega človeka je tudi dejansko vedno možnost napredka in uspeha. V neko trgovino je prišel mlad človek in se ponudil kot mali sluga. Bil je sprejet, a mesto mu je dalo le 60 kron tedensko. Ni bilo to mnogo, a mladenič si je mislil: za prvo silo je vendar bolje ko nič. Delal pa je dobro in imel odprte oči in kmalu je našel v sebi talent za aranžerja. Začel je pomagati pri izločbah ter v kratkem definitivno postal aranžer ter dobival 1000 kron mesečno. To pa samo zato, ker si je sam znal ustvariti mesto. Če ne bi gledal na to, da se izkaže kot koristen, bi vedno ostal na istem mestu in ne bi nikamor prišel.

Drug primer. V neki tovarni so imeli mladega delavca, ki ni bil posebno plačan, o katerem pa so govorili, da je zelo spreten. Ta delavec pa je imel v sebi talent

VIII. Mariborski teden

(Od 5. do 13. avgusta 1939.)

Približuje se čas osme prireditve tradicionalnega Mariborskega tedna, velike gospodarske in kulturne revije Maribora in vsega slovenskega severovzhoda. Letošnja prireditve, določena za čas od 5. do 13. avgusta, bo pa še toliko pomembnejša, ker živimo v dobi, ko je potreba po strnitvi vseh sil in vsega dela za okrepitev naših postojank večja kakor kdaj koli prej. Tega se zaveda tudi vodstvo Mariborskega tedna in je zato poskrbelo, da ustvari iz prireditve resnično manifestacijo naše volje po življenju in napredku.

Letošnji Mariborski teden bo zato nudil toliko raznoterosti, kakor ne kmalu katera druga dosežanja prireditve v Mariboru. Po že določenem programu bo obsegal najprej veliko tekstilno razstavo, ki bo pokazala vse, kar pač zmora naša sodobna domača industrija, dalje pa obsežno tujskoprometno, gostinsko, narodopisno, jubilejno gledališko, skavtsko, vinško in vezeninsko razstavo, kakor tudi razstavo malih domačih živali ter razne druge z najrazličnejših področij industrije, obrti, trgovine, kmetijstva itd. Za razvedrilo in zabavo bodo pa skrbeli koncerti, gledališki, športni in drugi nastopi, obenem z že znanim veseličnim parkom na razstavišču. Največja atrakcija tedna bo pa nedvomno festival slovenskih narodnih običajev 5. in 6. avgusta, na katerem bodo nastopile skupine iz Bele Krajine, Gorenjske, Koroške, Prlekije itd.

Kakor vsako leto, velja za obisk Mariborskega tedna tudi letos od 1. do 17. avgusta polovična vozina po vseh naših državnih železnicah. Mariborski teden bo zato najlepša prilika za obisk Maribora in vsega njegovega prekrasnega obmejnega zaledja, obudovanega kopališča na Mariborskem otoku, postojank na zelenem Pohorju, sončnem Kozjaku, vinorodnih Slovenskih goricah itd.

Pojasnilo o taksiranju trgovskih sklepov

Davčni oddelek ministrstva za finance je bil opozorjen, da zaslišuje in kaznuje davčne uprave trgovce, ker niso plačali od trgovskih sklepov, v katerih je predvideno plačilo blaga v določenem kasnejšem roku, poleg takse din 1—tudi takse za posojilo iz tar. post. 18 zakona o taksah. Davčni oddelek je te primere proučil ter izdal sledeče pojasnilo:

Trgovski sklepi za kupoprodajne pogodbe so listine, za katere se mora plačati le specialna taksa za listine po 2. odst. pripombe 5 k tar. post. 12 taksnega zakona, ne pa tudi taksa iz tar. post. 18 tega zakona. Samo v primeru, če bi trgovski sklep vseboval poleg svojih bistvenih delov, h katerim spada razen določitve cene tudi način plačila dogovorjene cene, če kak drugi pravni posel, n. pr. obveznost o jamstvu, bi se morala plačati poleg redne takse (pripomba 5 tar. post. 12) tudi taksa za ta pravni posel, n. pr. taksa za jamstvo iz tar. post. 39 taksnega zakona, in to iz razloga, ker ta posel ni bistven pogoj za obstoj kupoprodajne pogodbe.

Poravnava

»Kosmos«, Herta Jonke, trgovka z manuf. blagom v Mariboru, Dvořakova ulica 1. Terjatve je prijavitelj do 31. julija, narok za sklepanje poravnave dne 7. avgusta ob 9. uri v sobi št. 80 okroglega sodišča v Mariboru. Poravnalni sodnik Avgust Habermuth, poravnalni upravnik dr. Vinko Rapotec, odvetnik v Mariboru. Aktivna znašajo 75.152, pasiva pa din 170.206. Nudi se 40% kvota v desetih enakih mesečnih obrokih, katerih prvi zapade 60 dni po pravomočnosti poravnave.

Janko Lavrič, Pariz:

Celuloza in hmelj

O organizaciji prodaje hmelja

Pred tedni in meseci so krožile v jugoslovanskem tisku novice o nameravani ustanovitvi novih državnih tovarn za celulozo, gotovega pa se še danes nič ne ve. A tu, v Parizu, je bila te dni ustanovljena delniška družba »Comptoir franco-yougoslave pour la vente de Pâte à papier, S. A., Frs. 5.000.000—« s kapitalom petih milijonov frankov za prodajo iste celuloze. Družba naj bi dobila izključno pravico za prodajo blaga ustanavljajoče se družbe »Jugoslovanska celuloza«. Tu ne nameravam pisati ne o državnem podjetništvu, ne o tujem kapitalu, katera predmeta sem obravnaval že v prejšnjih člankih v »Trg. listu«, nego le o važnosti neposredne trgovske organizacije: nove tovarne niti še ne obstajajo, niti se točno ne ve, kje da bodo stale, a prodajna organizacija v inozemstvu za isto blago, finančno močna delniška družba, že obstoji! Zastopnik in strokovnjak Seligmanove finančne skupine sta medtem šele pred 2 tednoma odpotovala v Jugoslavijo, da poišče primeren kraj za te nove tovarne.

Benečani so pravili, da treba pluti po morjih, živeti pa da ni treba, in istotako paradokso zveni gorenja vest, da se najprej ustanovi prodajna družba in da se šele pozneje zidajo tovarne.

Kakor sem v svojem zadnjem članku pisal (»Propad Češkoslovaške in jugoslovanske hmelje«), lahko pričakujemo to leto povečano zanimanje za naš hmelj. Dobro bi bilo torej, da se v hmeljski stroki organizira prodaja, toda na način, da bodo imeli od našega izvoza največjo in stalno korist naši ljudje in naše gospodarstvo.

O tej trgovini ni statistike, lahko pa se ceni, da prodaja jugoslovanske roka več kakor 90% hmelja prekupcem in manj ko eno desetino neposredno pivovarom: mi izgubljamo torej pri izvozu svojega hmelja v inozemstvo leto za leto nad 90% trgovskega dobička!

Delati bi bilo torej na tem, da pridemo v neposredno zvezo z inozemskimi pivovarji, da si ustvarimo krog stalnih in zvestih odjemalcev-potrošnikov, ki dajejo lepe zaslužke mednarodni hmeljski trgovini, a do sedaj žal le malo naši domači jugoslovanski. To bi bilo tem važnejše, ker je malo zvestejših kupcev, kakor so pivovarji, malo konservativnejših, komednejših ljudi, kakor so oni. V svojem dolgoletnem hmeljskem delu sem imel dostikrat priliko opazovati, da pivovarji brez neizbežne potrebe ne menja dobavitelja, da daje vedno prednost starim, dostikrat ne glede na ceno! Saj porabi na liter piva samo dva grama hmelja, cena torej pri kalkulaciji ne igra razmeroma velike vloge! Ta pivovarniška lastnost seveda otežuje vpeljavo novih tvrdk, ali kjer se je tvrdka uvedla, bodisi s trgovsko sposobnostjo in vztrajnostjo bodisi zaradi napak starih dobaviteljev, tam ji je zagotovljen stalen in zvest odjemalec. Mednarodna hmeljska trgovina kupi danes v Jugoslaviji, jutri na Poljskem, če ji bolje kaže pa v Nemčiji ali v češkem protektoratu, ali v Belgiji, v Franciji, v Ameriki ali kjer koli. Ona ne pozna zvestobe, nego samo številke.

Naša prva pošiljatev 20 vagonov prašičev in 10 vagonov masti za Slovaško je odšla te dni in se obračuna na starem češkoslovanskem kliringu. Naši trgovinski pogodbi z Madžarsko in Grčijo sta bili podaljšani z izmenom not do 30. septembra tega leta. Vojnokemično tovarno za dušikove spojine nam bo opremila berlinska tvrdka H. K. Haripauling. Kovinske rude iz Jugoslavije je uvozila lani Madžarska 215.000 ton za 390 milijonov dinarjev. Pričakuje se, da bo ta svoj uvoz še povečala in enako tudi uvoz lesa. Izvoziti pa želi rudarske stroje in priprave. Romunsko-angleški plačilni sporazum je bil podpisan v sredo v Londonu. Anglija da Romuniji 5,5 milijona funtov posojila in kupi od nje 200 tisoč ton pšenice. Bistveni del pogodbe je bil sklenjen že ob obisku angleške delegacije v Bukarešti.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

je gibena, nestalna, medtem ko je pivovar, mogoče pod vplivom piva, komoden, konservativen, zvest.

Vztrajno delo je najvažnejša lastnost hmeljskega trgovca. Vztrajanje in čakanje brez možnosti čakanja in upa na končne uspehe pa je brezuspešna in marsikdo je že običajno razočaran na polu pota. Češar posameznik ne zmore, pa bi lahko izvršila skupnost v kateri koli trgovski obliki, glavno je, da se lahko čaka in vztrajno dela v isti smeri in na daljši rok in brez nervoznosti, če ni takoj vidnih uspehov, ki se bi pokazali šele po večletnem smotrnem delu.

Zunanja trgovina

Ukrep zoper italijansko svilo

Zedinjene države so uvedle kot prvi ukrep proti Italiji najvišjo carinsko postavko za italijanski uvoz umetne svile, kar je italijanske tvrdke zelo vznemirilo in sprožilo zahteve za nova pogajanja. Italija je izvozila lani vsega 25.282 q umetne svile v vrednosti 199 milijonov lir. Od tega je šlo v USA 11.287 q. Mnogo je kupila te svile tudi Nemčija (7.246). Ker se je proizvodnja te svile drugod že zelo razvila, je padel letos nje izvoz iz Italije tako, da je v štirih mesecih izvozila le 7.032 q, od tega v Nemčijo 3.030, v Ameriko pa samo 2.181 stofov. Kakor poroča »Jug. Kurir« so se pričela te dni pogajanja za znižanje carine.

Delo zavoda za proučevanje konjunktura

Kakor je bilo že javljeno, se bo osnoval pod okriljem ministrstva za trgovino in industrijo zavod za proučevanje konjunktura. Po najnovejših poročilih bo ta zavod pričel delovati že v jeseni, ko bo dograjena nova stavba »Prizada«, kjer bo imel ta zavod svoje prostore. Pri Narodni banki je sicer obstajal oddelek za gospodarska proučevanja, a iz neznanih razlogov ni mogel razviti svoje delavnosti. Novi institut bo dobival ves potrebni statistični in informacijski material od ministrstva trgovine in industrije, da pa bo rezultata zagotovljena potrebna znanstvena avtoriteta, ga bo moral voditi znanstvenik, pri čemer se omenja ime univ. prof. dr. Mirka Kosiča. Dodeljenih mu bo več asistentov in docentov. Zaenkrat je zavodu zagotovljen kredit v znesku 200.000 din, kar bo dovolj komaj za začetne potrebe.

Cena beneinske mešanice je bila z odločbo zvišana za 10 par pri kg in znaša zdaj v vseh treh prestolnih mestih 5'45 din, a drugod 5'70 in 5'80. Vzrok za zvišbo so nove prevoznine in podražitev romunske nafte.

Naša prva pošiljatev 20 vagonov prašičev in 10 vagonov masti za Slovaško je odšla te dni in se obračuna na starem češkoslovanskem kliringu.

Naši trgovinski pogodbi z Madžarsko in Grčijo sta bili podaljšani z izmenom not do 30. septembra tega leta.

Vojnokemično tovarno za dušikove spojine nam bo opremila berlinska tvrdka H. K. Haripauling.

Kovinske rude iz Jugoslavije je uvozila lani Madžarska 215.000 ton za 390 milijonov dinarjev. Pričakuje se, da bo ta svoj uvoz še povečala in enako tudi uvoz lesa. Izvoziti pa želi rudarske stroje in priprave.

Romunsko-angleški plačilni sporazum je bil podpisan v sredo v Londonu. Anglija da Romuniji 5,5 milijona funtov posojila in kupi od nje 200 tisoč ton pšenice. Bistveni del pogodbe je bil sklenjen že ob obisku angleške delegacije v Bukarešti.

Vsekakor je sedanji politični položaj za uvedbo našega hmelja v takozvanih demokratičnih deželah zelo ugoden. Marsikak pivovar bo sedaj kljub svoji konservativnosti sprejemal z večjim zanimanjem ponudbe našega in poljskega hmelja, samo da se po možnosti izogne kupovanju češko-nemškega blaga. In če uspemo na ta način s prodajo vsaj prvih vzorčnih bal, lahko računamo pri dobri postrežbi z bodočimi večjimi kupčijami in to tudi v težkih kriznih letih. Brez dobre trgovske organizacije pa nam najboljša kvaliteta in najnižje cene pri razširjanju naših zvez ne bodo mnogo koristile.

Iz Grčije bo Italija uvozila za 20 milijonov lir olivnega olja, za 18 tobaka v listih in za 10 milijonov lir surovih kož. V zameno izvozi za 25 milijonov strojev in za 22 milijonov lir avtomobilov.

Angleško-bolgarska trgovinska pogajanja so se pričela v Londonu z namenom, da se zboljšajo gospodarski stiki. Hkrati so se pospešila angleško-romunska pogajanja za blagovno posojilo.

Irak in Iran postajata vedno važnejša dobavitelja volne v Nemčiji, kar je uspeh posebne nemške skrbi za te gospodarske stike.

Premije za izvoz romunske živine so določene na 3 leje za kilogram in to za izvoz v Grčijo, Sirijo, Malto, Egipt in Libijo, za izvoz v Francijo je določena premija na 25% cene konserviranega mesa, v Anglijo 30% cene za sveže meso.

Bata namerava zgraditi v Kanadi tvornico čevljev in je kanadski parlament že dovolil vselitev 250 čeških strokovnjakov.

Batini topilnici železa v Bešlincu bo dobavljala rudo deloma tudi Ljubljana.

Od 15—20% olja, ki je slično surovci nafte in ki bi dalo z destilacijo produkte kot bencin, solarna in plinska olja, fenole in parafin, vsebuje, po geološki raziskavi, bituminozni škrljavec pri Aleksincu. Za odkup terena se zanima d. d. Aleksinski rudniki. Potrebne instalacije bi veljale okoli 200 milijonov dinarjev in bi se rentiral baje v dveh letih!

»Bata« bo izdeloval civilne plinske maske, ki se bodo imenovala »Nebojša«. Maske bodo baje zelo dobre kakovosti in bodo imele mnogo prednosti od dosedanjih. Ceno din 200—pa smatrajo za pretirano, ker bi morale veljati največ din 120—.

Predlog za ustanovitev posebnega instituta, ki naj bi v Jugoslaviji koordiniral ustanavljanje novih industrij, je bil pred kratkim predložen pristojnim oblastvom. Ta institut naj bi dajal pred vsem onim, ki bi hoteli investirati svoje kapital v industrijo, nasvete v kaj in kje naj bi svoj kapital naložili, imel pa naj bi tudi pravico nadzorstva nad vso domačo zasebno industrijo.

Delavske mezde so se v letu 1938. po statistiki U. R. S.-ovega tajnika N. Adamovića iz Zagreba zvišale za din 0'93 v primeri z l. 1937. Povprečen dnevni zaslužek je znašal lani din 23'64, l. 1937. pa din 22'71. Skupno je znašalo povečanje na dan 1.463.947 din. Kupna moč delavstva pa se je lani povečala skupno za din 458.215.483. Tudi za leto se kaže ponoven skok.

Ministrstvo za finance ne dovoli več gradenj novih tovarn špirta, ker se dosedanje delajo le s kapaciteto 60%, poleg tega se pa gradi nova tovarna na Čukarici, ki jo že smatrajo kot nepotrebno.

Mednarodni kongres kmetijskih industrij v Budimpešti,

o katerem smo že poročali, da se vrši od 10. do 20. julija, bo razpravljal tudi o raznih kemičnih in tehničnih zadevah sladkorne in špiritne proizvodnje kakor tudi proizvodnje živil. Poleg tega se bodo obravnavala vprašanja splošno znanstvenega in produkcijskega, konsumnega in prometno-tehničnega značaja, njih zakonita ureitev ter se bodo osvetlile mednarodne pogodbe iz vseh navedenih vidikov. Dosedaj je prijavljenih 26 inozemskih referatov od prominentnih osebnosti, med temi so tudi Američani in Azijci.

Trgovinski register

Vpisale so se spremembe in dodatki pri naslednji firmi:

Mariborska tvornica rublja (perila), družba z o. z., Maribor. Družba se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator: Danica Pivljaković, lastnica tvrdke Adrija, trgovskega in špedicijskega podjetja v Mariboru.

Maček-Hren, Logatec. Izbrise se družbenik Ignacij Hren, vpiše pa Marija Maček, trg. žena v Dol. Logatecu.

Jovan Acimović, carinsko posredništvo, Rakek. Zaradi smrti se izbrise dosedani lastnik Jovan Acimović, vpiše pa nova lastnica Draga Acimović, roj. Rebula.

Strojarna in usnjarna v Zire' družba z o. z. Izbrise se poslovođa Franc Poljanšek, vpiše se poslovođa Jože Vrabec, posestnik v Stari vasi.

Izbrisale so se naslednje tvrdke:

»Mariborska mehanična tkalnica in apretura Doctor & drug, Maribor«, lastnik dr. Arnost Zucker, industrialec v Curihu — zaradi prestanka obrata.

Matiija Obran, lesna trgovina v Mariboru — zaradi prestanka obrata.

Kosta M. Ivanović, carinsko posredništvo, v Ljubljani, podružnica v Mariboru. — Zaradi opustitve obrata.

»Maros«, tvornica za obleko, družba z o. z. v likvidaciji. — Zaradi končane likvidacije.

Woldemar Friedrich Hintze vdova, lastnik Ernest Hintze, sadje-reja, Karolinski dvor pri Ptuj — zaradi opustitve obrata.

Uradno so se izbrisale naslednje firme:

G. Besednik in drug, Ljubljana, izvrševanje ortopedičnega, kirurškega in bandažijskega obrta.

Ivan Kunovar, trgovina z mešanim blagom na Bledu.

Avust Pust, trgovina z mešanim blagom, Ljubljana.

Ivan Virant, carinsko posredništvo, Rakek.

Lebinger & Bergman, trgovina z mešanim blagom, Litija.

Dobave - licitacije

Štab za utrjevanje v Ljubljani sprejema do 15. julija ponudbe za dobavo olja za dinamo-stroje, petroleja, kolofonije, karbida itd.; do 17. julija za dobavo bencinskih črpalnih agregatov; do 22. julija za dobavo poljskih kovačnic.

Rezijska komisija vojnega ministrstva v Šibeniku sprejema do 15. julija ponudbe za dobavo pocinkanih vodovodnih cevi.

Dravska delavnica v Ljubljani sprejema do 19. julija ponudbe za dobavo zakovic, vijakov; do 20. julija pa za dobavo olja, nafte itd.

Direkcija drž. železnic v Vrniku sprejema do 20. julija ponudbe za dobavo jeklene rešetke.

Štab mornarice v Zemunu sprejema do 20. julija ponudbe za dobavo mehaniškega orodja; do 24. julija za dobavo kostra, svinca, svinčene žice, srebrne pločevine, alpske pločevine, polne gume itd.; do 26. julija za dobavo orodja za mehanike; do 10. avgusta za dobavo konstrukcijskega jekla; do 14. avgusta za dobavo cilindričnega bencinskega ladijskega motorja; do 15. avgusta pa za dobavo raznih cevi: kotlovnih, parovodnih, vodovodnih itd.

LICITACIJE

Pri štabu dravske divizijske oblasti v Ljubljani bodo naslednje ofertalne licitacije: dne 17. julija za oddajo del vojaškega kopališča; dne 24. julija za zgraditev šupe za premog ter dne 26. julija za instalacijo električne razsvetljave v Ribnici (planinski bataljon).

Pri štabu 2. bataljona 37. peš. polka v Velikih Blokah bo 18. julija licitacija za dobavo svežega govejega mesa.

Pri štabu 37. peš. polka v Ribnici bo 18. julija licitacija za dobavo svežega govejega mesa.

Pri štabu V. armijske oblasti v Nišu bo dne 14. julija licitacija za oddajo pšenice v mletje, dne 14. avgusta pa za dobavo pšenice.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice TOI na vpogled.)

Denarstvo

Stanje Narodne banke

Dne 8. julija izkazuje zaloga zlata povečanje (v milijonih din) za 0'3 na 1.920'1, devize zunaj podloge za 6 na 512'8, posojila za 79'5 na 1.904'3, razna aktiva za 14'5 na 2.149'8.

Otok bankovcev je padel za 17'9 na 7.159, obveznosti na pokaz so pa narastle za 78'6 na 1.803'1.

Skupno kritje znaša 27'53 proti 27'71% dne 30. junija.

Priprave za ustanovitev zadružne banke

V zadružnem zakonu od 11. septembra 1937. je določeno zbiranje sklada za zadružno banko. Glavnica bi se dobila iz sklada za podporanje zadružništva. Po pravilniku, ki je bil te dni objavljen v »Službenih novinah«, se bo podporni sklad razdelil takole: revizijskim zvezam 70%, za zadružne šole in statistiko 15%, za produktivne zadruge 10% in za rezervni sklad banke 5%. Dohodki so zagotovljeni s prispevki Pošte hranilnice, Privilegirane agrarne banke in državne razredne loterije.

Vprašanje internih dinarjev in premij za izvoz nekaterih predmetov je obravnaval večeraj izvozni odbor. Odločil bo o sklepih devizni odbor.

Na londonski borzi so se večeraj zelo dvignili tečaji tekstilne industrije. Močno so padli tečaj japonskih vrednot.

Italijanski državni dolgovi so dosegli približno 150 milijard lir proti 91 milijardam v l. 1927. V primeri s predvojnimi so za 58% večji.

Vprašanje čeških terjatev v Angliji se je uredilo neposredno s češko vlado, je izjavil zakladni minister Simon. Pogajanja so se vršila v Pragi. Šest milijonov funtov posojila in 4 milijoni za begunce se odtrga, izplačajo se angleške terjatve in ostanek se izroči.

»Službeni list«

dravske banovine z dne 12. julija objavlja: Ukaza o ukinitvi poslanstva ter ustanovitvi generalnega konzulata v Pragi — Uredbo o spremembi tar. št. 99.a zakona o taksah, za kinopodjetja — Uredbo o spremembi nevarnostne tabele — Pravila o vkladanju izvoznega sadja — Spremembo v izpitni komisiji za parne kotle — Pravilnik o reviziji zadržug — Razne razglase in objave.

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO »TRGOVSKEGA LISTA«

Lesno tržišče

Na našem lesnem tržišču je opaziti nekakšno utrujenost oziroma rezerviranost, kar dokazuje med drugim tudi manjša zaposlenost naših lesnih industrijskih obratov v primeri z lanskim letom. Sicer pa je tu čas polletnih bilanc in sezonske mlačnosti v lesnih kupčijah. Skratka, situacija se ni bistveno spremenila, cene so stalne, tendenca pa mirna, da ne rečemo skoraj mlačna.

Zaloge rezanega lesa niso bogve kako velike in tudi tesanega blaga ni baš pripravljenega v izobilju, kar znači, da ima produkcija možnost še znatnejše zaposlitve. Domači konsum je znaten ob stavbeni sezoni, pa tudi Zagreb in Beograd kupujeta poleg drugih južnih krajev stalno znatne količine tako rezanega kakor tudi tesanega blaga, ki se pa večidel dobavlja po cenejši vodni poti, čeprav to zgolj iz konkurenčnih razlogov.

Povpraševanje je zelo močno predvsem po stavbenem lesu, dalje po oglju, ki ga precej izvažamo v Nemčijo ter tudi v Madžarsko. Za drva ni še nobenega pravega zanimanja. Stare zaloge so izčrpane, medtem ko se sveže blago razpečava bolj na lokalnih trgih. Izgledi za produkcijo oglja so vsekakor zelo dobri, ker je tudi cena razmeroma ugodna, za drva pa tega ni mogoče trditi in tudi cena ni posebno zadovoljiva.

Za vojaške potrebe je veliko

povpraševanje po smrekovih oziroma jelovih hlodih tanjšega premera in do 8 m dolžine, dalje pa tudi za brzojavne drogeve v dolžini do 9 m in 12 cm premera na tanjšem koncu. Blago pa mora biti popolnoma zdravo in prvovrstne kvalitete, ker so tudi cene brzkone znatno boljše od običajnih ponudb.

Izvoz že zopet počiva oziroma bolj životari, kajti iz Nemčije kar ni mogoče dobiti prepotrebnih deviznih uvoznih dovolil, čeprav je pri nas prav za prav perfekturnih že precej zaključkov v raznih vrstah lesa, ki pač čakajo samo še na izvršitev. Malo bolje kaže za našo lesno trgovino na italijanski strani, od koder je pričakovati v najkrajšem času zopet nekaj več licenc oziroma uvoznih dovolil. V Anglijo dobavljamo le izbranejšo komisijone tako bukovine, hrastovine in tudi v mehkem lesu, seveda le boljše lesne vrste in prvovrstne kvalitete. Dokaj več je izgledov za naš izvoz v Alžir, medtem ko Španija zaenkrat še ni trg za takojšno plasiranje našega blaga.

Odkup pšenice

Trgovinsko ministrstvo izdaja poročila o žetvi oziroma o odkupu pšenice po Privilegirani izvozni družbi. Akcijo je pričelo ministrstvo s pomočjo svojih organov. Nadzorstvo je prevzel sam trgovinski minister Jevrem Tomić po dogovoru s finančnim in kmetijskim ministrom. Zbiranje podatkov o letošnjem pridelku pšenice je že toliko napredovalo, da se objavljajo prve ocene.

Iz naše žitnice Vojvodine poročajo o zadovoljivi letini. Večji količini pa bo pridelok v Srbiji, na jugu in v Bosni.

Predstavniki Prizad so dali prvo poročilo o posredovanju za neposredni odkup pšenice. Kakovost pšenice je prav dobra. Doslej oziroma prvi teden so za Prizad odkupili več kot tisoč vagonov pšenice za izvoz po določenih cenah 165 vlačilec Tisa. V Prizadu so uradniki zadovoljni z letino; kakor poročila »Samouprava« mislijo, da bo tudi koruza letos dobro obrodila, s čimer bo družba rešena vse skrbi za ureditev prehrane. Večinoma

je pšenica že zrela po vsej državi. Gre pa za to, da se kmetje obvarujejo izkoriščanja po raznih agentih in šušmarjih. Opaža se, da odbor dobro deluje.

Žitno tržišče

Pšenica:

Ponudba v pšenici je postala večja od povpraševanja, ker so mlinci po največ zaposleni s čiščenjem svojih obratov. Pšenico nudi trenutno večinoma druga roka, ker so producenti zaposleni z žetvijo in zdaj ne dovažajo blaga na trg. Zetev je v popolnem razmahu in ugodno vreme vpliva, da se lahko normalno razvija. Na poedinih mestih so bili tudi že poskusi mlatve, ki so pokazali, da bo kvaliteta nove pšenice od 78 do 81 kg efektivne teže, kar odgovarja približno lanskeoletni kvaliteti. Po kvantiteti bo pšenice od 10—20% manj ko lansko leto, vendar se bo točno stanje lahko ugotovilo šele po končani mlatvi. Z ozirom na objavljene cene s strani Privilegirane izvozne družbe je situacija precej nejasna in to je tudi glavni vzrok, da kupčija tako rekoč popolnoma stagnira. Stara bačka pšenica okolica Novega Sada notira din 154'—, Stari Bečej, Srbo-bran din 155—156. Mlini se momentano sploh ne zanimajo za novo pšenico, medtem ko je Privilegirana izvozna družba v zadnjih dneh prejela avizo za še nekaj sto vagonov pšenice.

Koruza:

Cena koruzi je nazadovala in to zaradi skrajne rezerviranosti kupcev, ki po obstoječih visokih cenah niso hoteli nabavljati koruze. Konzum za koruzo bo tudi sedaj vse manjši, ker bo imel producent v pasivnih krajih svoj lasten pridelok; promptna koruza notira Indija din 120'—, za avgust nominalno din 122'—.

Moka:

Za črne moke je še vedno precejšno zanimanje, medtem ko je slabša poraba nularice. Bačka in banatska pekovska moka notira din 245—247'50.

Oves:

Za novo blago je povpraševanje za dobavo v avgustu po ceni 120

Vsak napreden trgovec

prodaja le tako blago, s katerim svojim odjemalcem koristi.

Nudite tudi Vi Vašim odjemalcem v prvi vrsti naravno Rogaško slatino; s tem koristite njim in sebi!

dinarjev, franko vagon bačka in sremska postaja.

Ječmen:

Cena za novi ječmen se še ni razvila.

Mast:

Promet masti je majhen. Cena je ostala nespremenjena din 14'— za kg b/n.

Znižanje žitnih cen v Vzhodni marki

V okviru tržnih odredb je bil za leto 1939/40. dosedanji pribitek na pšenico v višini 50 mark pri toni znižan na 40 mark z veljavnostjo od 16. t. m. dalje, pribitek na oves v znesku 3 mark pri toni pa ukinjen z veljavnostjo od 16. avgusta dalje.

Zakon o dednih kmetijah je s 1. julijem uveljavljen tudi v krajih južne Češke in južne Moravske, ki so bili priključeni Vzhodni marki.

Stanje kliringov

Proti Nemčiji so se naše terjatve v zadnjem tednu zvišale, prav tako pa se je povečal naš dolg proti Italiji, manj proti Poljski in Romuniji. S Češkomoravsko smo prišli iz aktivne na pasivo.

Stanje dne 8. t. m. je bilo naslednje (v milijonih):

aktivni kliringi	30. VI.	8. VII.
Bolgarska din	1'3	1'5
Nemčija RM	13'1	15'0
Turčija din	16'4	16'46
Spanija	2'9	2'9
pasivni kliringi		
Belgija belg	1'7	1'7
Bolgarska din	0'9	0'9
Italija	46'8	78'5
Madžarska din	7'5	5'7
Poljska din	19'5	22'3
Romunska	4'2	8'0
Češkomoravska Kč	—	12'0
Švica fr.	1'6	1'57

Leopold Kerne:

Kdaj je reklama uspešna

(Vse pravice pridržane.)

Dekorativen predmeti,

ki niso v trgovini na prodaj, služijo samo toliko svojemu namenu, če res dvigajo pomen in veljavo razstavljenega blaga. Moda tudi tu ne prizanaša in včasih vidimo, da prekaša zanimiva dekoracija vsebino izložbe, kar trgovini golovo ni v prid.

Zelo upravičena se mi zdi težnja, da bi se predmeti tako razstavili, kakor bi si jih želeli imeti doma. Kako vabljive so n. pr. knjige na knjižni polici, lepo vezane in razvrščene kot v domači sobi.

Dostikrat nam ugaja kak dekorativen predmet šele takrat, ko ga vidimo na domu svojega znanca. V izložbi nas preje ni zanimal, ker ni mogel med drugimi predmeti napraviti vtisa. Zato se ni videlo, da je to sam po sebi prav lep predmet, mnogo lepši, kot pa v izložbi, kjer ga ubijajo sosednji predmeti. S koščkom furniranega lesa, ki spominja na pohištvo, pride lahko predmet v pravo okolico in postane vabljiv za gledalca, da zbudi v njem predstavo, kako bi se v njegovem domu uveljavil.

Preveč okrasov zbega oko in odvrača pozornost od važnejših delov. Čim odličnejši je material, tem manj okrasov prenese. Stremeti je, da dosežemo z enostavnimi sredstvi lep učinek; uporaba neumestnega ali dragega materiala bi v nekaterih primerih spominjala na baharjio.

Izložba je zanimiva, če je razgibana. Vodoravna smer vpliva mirno, skoro dolgočasno, kakor vse stroge vrste. Vertikalna smer ima več poudarka, tudi ureditev predmetov v obliki žarkov iz središča je večkrat zelo prikladna. Najbolj zadovoljivo učinkuje za slikovite kompozicije v prostoru diagonalna smer. Glavna smer, ki jo tvorijo razgibano postavljeni predmeti, je precej nagubena in samo spominja na diagonalo, kakor vidimo to na moj-

strskih slikah. Izrazito sliko tvorijo tudi predmeti v piramidasti skupini, če so predmeti za to prikladni.

Izložba ne sme utrujati gledalca. Skupine in predmeti naj bodo v ravnotežju s praznimi prostori, kjer se oko lahko spočije. Ti prazni prostori, podlaga in ozadje, dajejo vsej izložbi skupen, enoten ton, v katerem se uveljavljajo razstavljeni predmeti kot krepki poudarki. V preobloženih izložbah pa teh poudarkov manjka. Prenatranost tudi ne more vabiti k nakupu, kajti če trgovec ne ceni predmeta toliko, da ga kar pomeša med vse ostale, kako naj ga ceni gledalec.

Kadar hočemo poudariti posebnost ali izvor kakega predmeta, mu dodamo tovarniški znak ali kak napis, s katerim opozorimo gledalca na prednost dotičnega predmeta. Z navedbo cen pomagamo opazovalcu, da se hitreje odloči, če je nakup zanj ugoden ali ne. Razločni, lični napisi na tablicah, ki po obliki in barvi ne smejo motiti celotnega vtisa izložbenega okna, vzbujajo zanimanje tudi za manj važne predmete in opozarjajo na skrite posebnosti, ki bi jih sicer gledalec prezrl, obenem pa služijo za okras izložbe.

Izložbo je treba večkrat izpremeniti. Dober gospodar ne trpi, da bi se mu blago staralo in prašilo v izložbi; to bi škodovalo zaupanju in ugledu, ki ga mora trgovec uživati. Na to je treba v manj prometnih ulicah in v manjših krajih še posebno paziti, ker so gledalci vedno isti ljudje in si izložbe hitro zapomnijo.

Poleg gospodarskih koristi, ki jih naj pridobi izložba, ne smemo pozabiti, da vpliva smotno urejena izložba nehoti na okus občinstva in pospešuje s tem njegovo izobrazbo. Izložbe pa delajmo po našem okusu, kajti narod brez lastnega okusa se zasužnji drugemu in postane njegov dolžnik.

Okus

Kakor je vpljudnost in takt važna vez, ki zbližuje ljudi, tako vzbuja okus ugodna razmerja med stvarjo in človekom. To dejstvo je za vabljenje odličnega pomena. Na lepih stvarih naravnost visimo, mislimo nanje, jemljemo jih v roke, ogledujemo jih od vseh stra-

ni, navdušujemo se zanje. Okusna reklama je ravno tako privlačna, kakor vse kar je lepega.

Da pogodimo okus kupovalcev, v tem tiči skrivnost uspešne reklame. Z dobrim okusom si pridobimo naklonjenost, slab okus pa pokvari vse, še pravico in pamet.

Okus je deloma prirojen, predvsem pa je kakor razum zmožen velikega napredka in se da z vztrajnostjo stopnjevali prav do umetniške višine. Čim več se pečamo z oblikami, z barvnimi kombinacijami (sestavami), čim več lepih stvari in umetnin si ogledamo in smo na lepoto kakor tudi na nedostatke opozorjeni, tem višji stopnji se približamo. Okolica, v kateri se gibljemo, vpliva stalno na naš okus. Še več okusa se pa nazvame od človeka, zato je posebna sreča, občevati z ljudmi dobrega okusa.

Barva

Vsak predmet ima svojo obliko in barvo. Pri nekaterih stvarih smo bolj občutljivi za obliko, pri drugih nam je barva važnejša. Nerodna, prisiljena oblika, ki ne ustreza praktičnemu namenu, se upira razumu, slaba barva pa nas bode in kriči iz svoje okolice.

Vsaka barva učinkuje po svoje na živce in na čustva. Tako občutimo dražljivo strast rdeče barve, ki nas spominja na kri; resno in dostojanstvo temno rdečega škrlata, razveseljivo ljubkost rožnate barve, svežo vsiljivost oranžne, melanholijo in zatopljenost vijoličaste, mirno oddaljenost in preprosto plemenitost modre, vabljivo toplost rumene, osvežujočo zadovoljnost zelene, ki nas spominja na travnike in gozdove ter predstavlja barvo upanja.

Tople in mrzle barve: Modra barva je hladna kot senca in se odmika v daljavo, rdeča je najtoplejša in stopa v ospredje, med obema leži rumena.

Bela barva odseva največ svetlobe, črna pa najmanj. Zato izgledajo beli predmeti večji od temnih, na kar je treba paziti posebno pri oblačilih. Beli čevlji na primer se nam zde večji od enakih črnih.

(Nadaljevanje.)

Slovenia Transport

Ljubljana

Telefoni: 27-18, 37-18,
37-19 carinska pisarna
24-19 po uradnih urah

Prevozi

vsake vrste blaga — krajevni,
medkrajevni prevozi — zbiranje
robe — preselite s pohištvenimi
vozovi v tu- in inozemstvo. Infor-
macije brezplačno.

Doma in po svetu

Viničarski red za Slovenijo je
ban dr. Marko Natlačen že podpi-
sal. Jeseni stopi v veljavo nova
ureditev večine našega vinograd-
ništva.

Za pregled cestnih del v Slove-
niji je poslalo gradbeno ministr-
stvo v Ljubljano min. pomočnika
inž. Josifoviča in načelnika inž.
Boučka. Proučiti morata tudi pro-
gram za nadaljnja javna dela v
Sloveniji.

Gospodarske korporacije so v
svojih ocenah uredbe o elektrifikaci-
ji soglasno odklonile sedanji na-
črt. Zahtevajo, naj se k posveto-
vanjem za uredbo pokličejo vse
pristojne organizacije in naj se
izda zakon o elektrifikaciji v skla-
du z izjavo predsednika vlade.

Trboveljske rudnike si bo ogle-
dala posebna komisija zagrebške
občine, da ugotovi, ali se res ne
da preprečiti onesnaževanje Save,
zaradi katerega traja spor. Znano
je, da Zagreb ne kupuje premoga
iz teh rudnikov, ker zahteva uved-
bo čistilnih naprav.

Stanovska organizacija sloven-
skega učiteljstva praznuje ta te-
den v Ljubljani svojo 50letnico. Za
ta jubilej so se zbrali v torko pre-
stavniki vseh društev iz banovine
na zborovanje v dvorani Delavske
zbornice. Pozdravili so jih številni
gostje. Kot zastopnik kralja je bil
prisoten polkovnik Mašić, v imenu
centrale UJU pa podpredsednik
Stjepan Kranjčević iz Beograda.
Svečano zborovanje je zaključil
pevski zbor. — Učiteljski tovariš
je izšel za počastitev jubileja kot
izredna izdaja s prispevki vodilnih
učiteljskih organizatorjev. Jubi-
lejna številka nudi pregled čez
mnoga vzgojna in obče družbena
vprašanja, s katerimi se bori naš
osnovni vzgojiteljski stan.

Papež odide ta teden na počit-
nice v svoj grad Castel Gandolfo.
Predsednika bolgarske vlade dr.
Kjoseivanova so v Sofiji slovesno
sprejeli predstavniki kralja in vsi
člani vlade, naš poslanik, predstavi-
niki vojske in društev. Nato si je
ogledal dr. Kjoseivanov čete bol-
garskih Junakov in Sokolov.

Tekmovalne prireditve v Sofiji
so se zaključile z oddajo nagrad in
odlikovanj ter z veliko bakljado.
Dr. Kjoseivanov je sprejel v So-

fiji našega ministra G. Čejoviča,
ki je vodil našo delegacijo na zletu
bolgarskih Junakov. Naš minister
se je zahvalil za krasni sprejem in
za gostoljubnost.

Na proslavi 14. julija v Parizu
bodo v prvi vrsti s predsednikom
Lebrunom, ko bo pregledoval voj-
sko, korakali maršal Gamelin, angl.
minister Hore Belisha, poveljnik
vojske general Gort in poveljnik
brodovja admiral Ewans.

Lord Lowglen, ki je imenovan za
novega ameriškega poslanika v
Londonu, je izjavil, da je Amerika
pripravljena sodelovati z demokra-
tičnimi državami v Evropi.

Ker je predsednik Hrubí odsto-
pil, je dr. Hacha imenoval začasno
za voditelja stranke nar. enotnosti
g. Nebelskega.

Predsednik dr. Hacha je odklonil
nemški predlog, da bi se imenovali
komisariji v petih velikih mestih.
General Franco si je prvič po
začetku državljanske vojne ogled-
dal špansko-francosko mejo pri
Irunu.

Znani španski bogataš Juan
March se je ta teden vrnil iz Fran-
cije. Med vojno je vodil finančno
pomoč burgoški vladi.

Nemška konjenica bo po novi
naredbi generala Brauchitscha le-
še pomožni del letetič divizij.

Italijanski londonski poslanik
grof Grandi je stopil v rimsko vlad-
do namesto pravosodnega ministra
Solmija. Pisalo se je, da je bila
želja Nemčije, ki želi videti v
Londonu odločnejšo ital. politiko.

Iz bojev v Mongoliji poročajo
Japonci o veliki zmagi japonsko-
mandžurske vojske, ki je pregnala
rusko-mongolske čete nazaj čez
mejo in jim prizadela velike izgub-
be do 1.500 mrtvih, sestrelila 520
letal in uničila 20 tankov. Japonci
so zaplenili tudi mnogo municije.
Nad reko Hajlar ali Halakar se
vije mandžurska zastava. Po an-
gleških poročilih pa so boji še
vedno na vzhodni strani reke.

Zvezo demokracij predlaga ame-
riški novinar C. K. Streit v poseb-
ni knjigi, ki so jo že prevedli v
francoščino.

«Imperial Airways» in «British
Airways» se bosta po predlogu le-
talskega ministra K. Wooda zdru-
žile v novo subvencionirano družbo
za čezmorski zračni promet.

Boji med falangisti in karlisti
oz. reketisti so zavzeli velik obseg
po združitvi obeh monarhističnih
skupin. Mnogo falangistov so našli
v Madridu umorjenih.

Albanski četniki so v gorah ra-
nili ali ubili zadnji teden več ko
80 italijanskih vojakov.

Špansko letalstvo sta zadeli zad-
nji čas dve veliki nesreči, v kate-
rih je poginilo deset najboljših le-
talcev.

V španskem letovišču Zarauzu
sta se sestala general Franco in
ital. zunanji minister grof Ciano.
Nato je bil prirejen banket na čast
gostu.

Iz Gibraltarja poročajo, da so
zaradi prestroge obsodbe bivšega
republikanskega voditelja Basteira
izbruhnili v Barceloni resni upori.
Republikanci so izobesili v nekem
predmestju svojo zastavo, nakar
je prispela falangistična vojska in
je bilo nekaj ljudi ubitih.

Najboljša kakovost- zadovoljni odjemalci!

Prinorčajte torej:

MAGGI^{-jeve} izdelke za juhe

Mesto Sanghaj je doživelo ta te-
den strašen tajfun, ki je ustavil
ves promet in odnašal strehe.
Mnogo ladij je vihar uničil.

Mariborska tekstilna industrija
je izgubila letos s preselitvijo iz
Maribora in države eno izmed svo-
jih podjetij, zato se pa ustanovi
že v kratkem nova tovarna za
svilo, ki bo v celoti nadomestila
izgubljeno. Obsežnost te industrije
in vse njene izdelke, ki lahko te-
kmujejo z najboljšimi tujimi, bo
pokazala najbolj nazorno letošnja
velika tekstilna razstava v union-
skih prostorih, ki bo del prireditve
VIII. mariborskega tedna od 5. do
13. avgusta letos. Razstava bo po
obsegu in kvaliteti presegla vse
dosedanje. Od 1. do 17. avgusta
polovična voznina po vseh naših
državnih železnicah!

Poročajte vedno o vseh
važnejših dogodkih svojega
kraja »Trgovskemu listu«!

ZIVČNI ORONULIM

Znanstveno je ugotovljeno, da „Ka-le-fluid“ čisti organizem in
uravnovesi živčni sistem tako, da postane človek ponovno močan in spo-
soben za delo in borbo za svoj obstanek. Brezplačno podrobno literaturo
zahtevajte: Beograd, Masarykova 9, Miloš Marković. „Ka-le-fluid“ se
dobi v lekarnah. — S. br. 10537/33.

NORMA

konzervni kozarec
vodeč v kvaliteti in ceni!

SADJE, SOČIVJE, MESO
sveže v vsakem letnem času vkuhan v
NORMA konzervni kozarec!
NOVE ZNIŽANE CENE!
Zahtevajte že sedaj ponudbe!
Generalno **NORMA** skladišče za vsa
dravsko banovino
KOVINA d. z o. z., KRANJ

Iščemo sposobnih zastopnikov

za izvoz zabojev za pomaranče, rezane
lesa in vezanih plošč za Palestino in bližnji
Orient. Ponudbe v nemščini na: LANDAU
BROS., Trug Street 23, Tel.-Aviv, Palestina.

Prvovrstne svetovno znane proizvode tovarne „MARELLI“
(MILANO-ITALIJA) elektromotorje, ventilatorje najrazli-
čnejših vrst, vodne črpalke itd. Vam dobavi in instalira

Mihelčič Ivan, elektrotehnično podjetje
Ljubljana, Borštnikov trg št. 1 — telefon 27-04

Izvršuje vsakovrstne električne instalacije in napeljave za luč, moč,
signale itd. Popravlja vsa v stroko spadajoča dela.

Zahtevajte prospekte in reference!
Zahtevajte in uporabljajte proizvode tovarne „MARELLI“!

Koliko trgovcev gre na letni dopust in odmor?!
1—2%!! Vsi drugi pa se mučijo in delajo brez ozira na zdravje!

Zato vsaj doma pijte
RADENSKI ZDRAVILNI VRELEC

Ustega z rdečimi srci,
našo najboljšo prirodno mineralno vodo. Zdravje in užitek!

Zahtevajte povsod poznane specialitete
B. MOSER, veletrgovina z vinom
BEOGRAD - ZEMUN III., Moserova ulica št. 1

● ● ●
Zastopnik za Ljubljano in bivšo Kranjsko
M. CESAR, LJUBLJANA VII., Gasilska cesta 3
Telefon 23-69

AKCIJSKA DRUŽBA ZA KEMIČNO INDUSTRIJO LJUBLJANA